

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพต่อแนวทางการส่งเสริมอาชีพ :

กรณีศึกษาเทศบาลตำบลลกุดปลาดุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงขอนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

1.1 ความหมาย

1.2 ความสำคัญของความคิดเห็น

1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น

2.1 ความหมายของการกระจายอำนาจ

2.2 ลักษณะของการกระจายอำนาจ

2.3 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

2.4 ลักษณะการปกครองท้องถิ่น

2.5 วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

2.6 การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาของเทศบาลและการส่งเสริมอาชีพของเทศบาล

3.1 ตำบลลกุดปลาดุก

3.2 แนวทางการพัฒนาของเทศบาลตำบลลกุดปลาดุก

3.3 แนวทางการส่งเสริมอาชีพของเทศบาลตำบลลกุดปลาดุก

3.4 กลุ่มอาชีพของเทศบาลตำบลลกุดปลาดุก

4. บริบทเทศบาลตำบลลกุดปลาดุก

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

1.1 ความหมายของความคิดเห็น

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ดังนี้

บุญธรรม คำพอ (2540 : 72) กล่าวว่า ความคิดเห็นของบุคคลจะเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคลอีกด้วย ซึ่งคุณสมบัติประจำตัวของอย่าง เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานและการติดต่อระหว่างบุคคลและกลุ่มที่มีความคิดเห็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ทั้งนี้ เพราะพื้นฐานความรู้อันเป็นกระบวนการทางสังคม กรณีที่ได้รับจากการศึกษามาเป็นเวลาหลายปีจะเป็นรากรฐานก่อให้เกิดความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

เดชา ทรัพย์สิน (2548 : 58) กล่าวว่าความคิดเห็นนั้นถูกจัดว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือเขียน มนุษย์นั้นพูดจริงจากใจ พูดตามสังคมหรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟัง ก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วนั้นก็อาจทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนของความในใจ

ชยากร เทศบารุง (2544 : 6) กล่าวว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึงเรื่องได้เรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะความคิดเห็นจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติและค่านิยม โดยเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับจิตลักษณะของบุคคลและสังคม ค่านิยมเป็นเรื่องราวทางจิตวิเคราะห์ ในเรื่องได้เรื่องหนึ่ง

สรุป ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางความรู้สึก อาจเป็นการพูดหรือการเขียน ซึ่งผลที่เกิดจากการแสดงความรู้สึกนั้น อาจเกิดการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นหรือสังคม และความคิดเห็นสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ

1.2 ความสำคัญของความคิดเห็น

โทมัส (Thomas. 1971 ; อ้างถึงใน กนกศักดิ์ แสงเงินอ่อน. (2546 : 30)

กล่าวว่า ความคิดเห็นโดยทั่วๆ ไป ต้องมีลักษณะของ 3 อย่าง คือ บุคคลที่ถูกวัด ตั้งร้า และมีการตอบสนองซึ่งจะออกมานั้นเป็นระดับสูง ต่ำ มาก น้อย วิธีวัดความคิดเห็นโดยมากจะใช้การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

เบสท์ (Best. 1977 ; อ้างถึงใน สุกิจ เหลืองสกุลไทย. 2544 : 6) ได้เสนอแนะว่า วิธีที่ง่ายที่สุดในการจะบอกถึงความคิดเห็นก็คือการแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่า ความคิดเห็นจะออกมายังไงก็ตาม ความคิดเห็นที่วัดออกมายังไงทำให้ผู้บริหารเห็นสมควรหรือไม่ในการที่จะดำเนินนโยบายหรือเลิกกลั่นไป

อโนชา สีบากมี (2551 : 7) ได้กล่าวว่า การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคน ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกได ๆ ออกแบบโดยการพูดหรือเขียน การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นการใช้ประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่างๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน เพราะจะทำให้การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและความพอใจของผู้อนร่วมงาน

โยธิน ศันสนยุทธ และคณะ (2546 : 46 ลังถึงใน ชยากร เทศบาลรุจ. 2544 : 7) กล่าวว่า การศึกษาความคิดเห็นมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมาก เพราะทำให้เราทราบความต้องการของบุคคลต่างๆ ในสังคมสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของผู้กระทำการว่าดีหรือไม่ดี อย่างไร จากความคิดเห็นของผู้ได้รับประโยชน์เพื่อให้ผู้กระทำได้ทำการปรับปรุงพฤติกรรมทัศนคติของผู้ถูกกระทำการให้ดีกว่าเดิม ตัวอย่างที่เห็นได้ เช่น กิจกรรมการค้าของบริษัทเอกชน โดยเฉพาะสถานีโทรทัศน์จะสอบถามความคิดเห็นของผู้ชมรายการต่อรายการ โทรทัศน์ต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีกว่าเดิม

สรุป ความคิดเห็นมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่าง ๆ เพราะจะทำให้ทราบถึงความต้องการของบุคคล เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดผลดีขึ้นขึ้นไป

1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลที่ทำให้เกิดความคิดเห็น

1.3.1 ประสบการณ์บุคคลจะมีความคิดเห็นที่ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่มีต่อสิ่งนั้น ถ้าหากมีประสบการณ์ที่ดีจะทำให้มีความคิดเห็นที่ดี เช่น กัน

1.3.2 การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นเกิดจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

เรื่องราวหรือความคิดเห็นจากผู้ใกล้ชิด

1.3.3 ตัวแบบ เกิดจากการเลียนแบบจากบุคคลที่ใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา ครูอาจารย์ หรือเลียนแบบจากสื่อที่ได้พบเห็น โดยการรับเอาข้อมูลข่าวสารไปฟังในจิตใจและมีความคิดเห็นเหมือนกับตัวแบบ

1.3.4 องค์ประกอบทางสถาบันสังคมที่มีอิทธิพลในการสร้างความคิดเห็นให้เกิดขึ้นโดยรับเอาประสบการณ์จากชีวิตประจำวันที่ได้สัมผัสและสะสมขึ้นเป็นความคิดเห็น

ออสแคมป์ (Auscamp. 1991 : 205 ลังถึงใน กอบสุข ทวีสุขเสดียร. 2545 : 7-9) ได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นไว้ดังนี้ ความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องคล้ายกันหรือเหมือนกันเสมอไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออกในเรื่องนั้นๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น พอกสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าววิ่งของบุคคล และจะมีผลต่อการศึกษาทักษณ์คิดหรือความคิดเห็นของบุคคล นั้นๆ ได้ ส่วนปัจจัยด้านสุริยะ เห็น อายุ ความเจ็บป่วย และผลที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด จะมีผลต่อความคิดเห็นและทักษณ์คิดของบุคคล

2. ประสบการณ์ของบุคคล โดยตรง ก็ออบุคคลที่ได้รับความรู้สึกและความคิดต่างๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดทักษณ์คิดหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัว เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูอบรมของพ่อแม่และครอบครัว

4. ทักษณ์คิดและความคิดเห็นต่อกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือทักษณ์คิดของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและทักษณ์คิดต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม

5. สื่อมวลชน ก็อ้อสิ่งต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรา ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล

สรุป ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องคล้ายกันหรือเหมือนกันเสมอไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออกในเรื่องนั้นๆ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น

2.1 แนวคิดการกระจายอำนาจ

2.1.1 ความหมาย

โภวิทย์ พวงงาม (2543 : 28-29) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การ โอนภาระบริการสาธารณะบางเรื่องจากสู่หรือองค์กรปกครองส่วนกลาง ไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ต่างๆ ของประเทศ หรือหน่วยงานบางหน่วยงาน รับผิดชอบจัดทำอย่างอิสระจากองค์กรปกครองส่วนกลาง มี 2 รูปแบบ คือ

1. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นหรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น และท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองพอสมควร

2. การกระจายอำนาจตามบริการ หรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึง การโอนกิจกรรมบริการสาธารณะบางกิจกรรมจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลาง ไปให้หน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากและอย่างเป็นอิสระโดยปกติแล้วจะเป็นกิจการซึ่งการจัดทำต้องอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยีแขนงใดแขนงหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การสื่อสาร วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ การผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

ยานศรี เจริญเมือง (2548 : 290- 295) “ได้ให้แนวความคิดหรือทัศนะต่อการกระจายอำนาจ ดังนี้

การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง ระบบการบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ห้องถีนต่างๆ มีอำนาจในการจัดการดูแลกิจการ helyak ด้านของตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการกิจการแทนทุกอย่างของห้องถีน ภารกิจที่ห้องถีนมีสิทธิจัดการดูแลมักจะได้แก่ ระบบสาธารณูปโภค การศึกษาและศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตทรัพย์สิน และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ส่วนภารกิจใหญ่ๆ 2 อย่าง ที่รัฐบาลกลางควบคุมไว้เด็ดขาดก็คือ การทหารและการต่างประเทศ

การเปิดโอกาสให้แต่ละห้องถีนดูแลจัดการปัญหาระดับห้องถีนจึงมีคุณประโยชน์สำคัญอย่างน้อย 5 ด้าน คือ

1. แบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง
2. ทำให้ปัญหาในแต่ละห้องถีนได้รับการแก้ไขปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามความต้องการของคนในห้องถีนนั้นๆ
3. ส่งเสริมให้คนแต่ละห้องถีนได้แสดงความสามารถพัฒนาบทบาทตนเองในการดูแลรับผิดชอบห้องถีนของตน
4. เป็นพื้นฐานสำคัญของคนในห้องถีนในการก้าวขึ้นไปดูแลแก้ไขปัญหาระดับชาติ
5. เสริมสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและทั้งประเทศเนื่องจากปัญหาต่างๆ ได้รับการแก้ไข สังคมมีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีคุณภาพและมีบทบาทในการจัดการดูแลสังคมของตนเอง

ออนไล สืบจากนี้ (2551 : 19) สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ เป็นวิธีการที่รัฐมนตรีอำนาจบังคับการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรอื่น นอกจากองค์กรของส่วนกลาง เพื่อจัดทำบริการสาธารณะอย่างโดยมีอิสระตามสมควร ไม่อุ้กอาจให้การบังคับบัญชาหรืออำนาจสั่งการของส่วนกลางเพียงอย่างเดียว ให้การกำกับดูแลของส่วนกลางเท่านั้น ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 แบบ

คือ การกระจายอำนาจตามพื้นที่หรือตามอาณาเขต และการกระจายอำนาจตามกิจการ สำหรับการปักครองท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปักครองที่เกิดขึ้นจากการกระจายอำนาจปักครองตามพื้นที่

จากความหมายของการกระจายอำนาจข้างต้น ผู้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ท้องถิ่นหรือชุมชนในการบริหารจัดการ โดยอิสระในการจัดทำบริการสาธารณะต่างๆ เพื่อบริการประชาชนในท้องถิ่นนั้น ตามอำนาจหน้าที่ภายใต้กฎหมาย

2.1.2 สักษณะการกระจายอำนาจการปักครอง

ประยุทธ์ วงศ์ทองคำ (2541 : 28) สรุปว่า การกระจายอำนาจเป็นมาตรการที่รัฐฯ กำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่นได้มีการจัดองค์กรกันขึ้น โดยความเห็นชอบของส่วนรวม (โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง) ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการที่จะแบ่งภาระหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะบางประการเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น และอาจแยกแยะลักษณะสำคัญของหลักการกระจายอำนาจปักครองให้แก่ท้องถิ่นได้ดังนี้

1. มีการจัดตั้งองค์การขึ้นเป็นนิติบุคคลเพิ่มขึ้นจากส่วนกลาง หน่วยการปักครองท้องถิ่นเหล่านี้มีหน้าที่ งบประมาณ และทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหาก และไม่เข้าตรงต่อหน่วยบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่ควบคุมคุ้มครองให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น
2. มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปักครองตนเองอย่างใกล้ชิด ถ้าไม่มีการเลือกตั้งคณะกรรมการปักครองท้องถิ่นแลยก็ไม่นับว่าเป็นการกระจายอำนาจปักครองให้แก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง
3. มีอำนาจอิสระในการปักครองตนเองได้ตามสมควร การกระจายอำนาจการปักครองนั้น ต้องกำหนดให้หน่วยการปักครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน หรือจัดทำกิจการที่ได้รับมอบหมายได้เองพอสมควร มีอำนาจอิสระในการบริหารงานหรือจัดทำกิจการที่ได้รับมอบหมายได้เองพอสมควร คือ มีอำนาจวินิจฉัยและดำเนินการได้เองด้วยงบประมาณและหน้าที่ของตนเอง
4. มีงบประมาณเป็นของท้องถิ่น ตามหลักการกระจายอำนาจการปักครองนั้น หน่วยการปักครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณของตนเอง ซึ่งแยกออกจากส่วนกลาง โดยมีรายได้จากการเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และทรัพย์สิน ตลอดจนเงินอุดหนุน (ถ้ามี) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการต่าง ๆ

5. มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เป็นของห้องถีนเอง นอกจากจะมีงบประมาณแยกออกเป็นสัดส่วนของตนเองแล้ว การกระจายอำนาจการปกครองนั้นจะต้องมีเจ้าหน้าที่อันเป็นพนักงานของตนเองเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมด เจ้าหน้าที่เหล่านี้มีได้ขึ้นในสังกัดกระทรวงทบวง ในส่วนกลางโดยตรง แต่เป็นเจ้าหน้าที่ของห้องถีนแต่ละแห่งนั้นเอง

สถาบันพระปักเกล้า (2548 : 57) ได้แบ่งหลักการกระจายอำนาจมาอย่างมีองค์ประกอบ สำคัญ 4 ประการ คือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจปกครองนี้จะต้องมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การเป็นนิติบุคคลก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจการปกครอง เพราะหากองค์กรนั้นไม่มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรองรับคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์กรเหล่านี้จะไม่ผิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนรัฐบาลกลางประจำอยู่ในภูมิภาค องค์การปกครองส่วนท้องถีนจะต้องมีอิสระในการปฏิบัติการกิจของตนเองตลอดจนมีอิสระพิเศษในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่างๆ แต่อำนาจอิสระขององค์กรปกครองท้องถีนจะต้องมีไม่นานเกินไปจนทำให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อเอกสารภาพและอธิปไตยของประเทศหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า วิใช่เป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยของตนเอง หากแต่ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดไว้

3. ประชาชนในห้องถีนถีน มีส่วนร่วมในการปกครองและผู้ที่มีอำนาจหน้าที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในห้องถีนนี้เป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องถีนเฉพาะการ ไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ ขององค์กรปกครองห้องถีนแห่งนั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองห้องถีนมากกว่านั้น ถึงกับสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อให้ได้มีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมการปกครองห้องถีน ขึ้นเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถีนด้วยตนเองก็อาจทำได้

4. งบประมาณเป็นของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถีนจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเองรวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วย การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถีนมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีและบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้เป็น

การมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงาน การเก็บรายได้ การบริหารและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจการปกครองทำให้ประชาชนในท้องถิ่น สามารถบริหาร จัดการห้องถิ่นของตน สามารถกำหนดนโยบาย ทิศทางการพัฒนาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของ ตนในห้องถิ่นเอง โดยมีผู้บริหารห้องถิ่น สมาชิกสภาห้องถิ่น มีงบประมาณ รายได้ ทรัพย์สินและ บุคลากรเป็นของตนเอง

2.2 แนวคิดการปกครองห้องถิ่น

2.2.1 ความหมาย

ได้นิยามวิชาการหลายท่าน ได้สรุปความหมาย และคำนิยามเกี่ยวกับการ ปกครองห้องถิ่นไว้ ซึ่งมีหลักการสำคัญที่คล้ายคลึงกัน หรือแตกต่างกันบ้าง ดังนี้

ประยัดค แห่งทองคำ (2541 : 13) ได้กล่าวว่า การปกครองห้องถิ่นเป็น หลักการสำคัญประการหนึ่ง ใน การจัดระบบบริหารการปกครองของประเทศไทยในระบบ ประชาธิปไตย ซึ่งหมายถึง การกระจายอำนาจที่รัฐบาลของประเทศไทยต้องจัดให้มี โดยมี เป้าหมายเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นสถาบันการเมืองระดับพื้นฐาน ได้ทำการ ฝึกฝนให้พัฒนาไป มีความรู้ ความเข้าใจในกลไกและกระบวนการทางการเมืองในระบบ ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องถิ่นและสามารถ ตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของคนในห้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

เดเนียล วิท (ข้างในโภวิทย์ พวงงาน, 2543 : 20) นิยามไว้ว่า การปกครองห้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนวย หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครอง ห้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในห้องถิ่น ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือ เพียงบางส่วนในการบริหารห้องถิ่นตามหลักการที่ว่าด้วยอำนาจการปกครองมาจากประชาชนใน ห้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของห้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองห้องถิ่นจึงเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจาย อำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมีได้เป็น ส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการ ตัดสินใจและบริหารงานภายใต้ห้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

พรชัย เทพปัญญา (2543 : 1) ได้ให้ความหมายของการปกครองห้องถิ่นไว้ว่า อำนาจหน้าที่ (Authority) ที่จะกำหนด (Determine) และการบริหารจัดการ (Execute) ภายใต้เขต พื้นที่กำหนดและขนาดของพื้นที่ที่ว่าด้วยภูมิภาคในประเทศไทยและมีขนาดเล็กกว่าประเทศ

มีความหมายอีกประการหนึ่งว่า The New Columbia Encyclopedic การปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การบริหารงานทางการเมือง (Political Administration) ของหน่วยย่อย (Subdivision) ทางพื้นที่และประชากรของประเทศไทย ซึ่งมีขนาดเล็กที่สุด

อนันต์ แหล่งธรรมทัศน์ (2545 : 27) กล่าวว่า เป็นส่วนประชาธิปไตยที่ท้องถิ่น ต้องเน้นที่ประชาชนปกครองตนเองทางตรงให้มากขึ้น คือระดับประเทศเป็นประชาธิปไตยที่เน้นการที่ประชาชนปกครองตนเอง

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การกระจายอำนาจการปกครองทางการเมือง การบริหาร โดยให้ประชาชนในท้องถิ่น ดำเนินการ จัดการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชน โดยท้องถิ่น มีอิสระในการปกครองตนเอง โดยเลือกตัวแทนเข้าเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือคณะกรรมการท้องถิ่น โดยยึดหลักการปกครองตนเองและสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

2.2.2 แนวคิดการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองในระบบประชาธิปไตยหากประเทศไทยไม่สามารถปกครองท้องถิ่นอย่างมั่นคงแล้ว ย่อมทำให้การปกครองในระบบประชาธิปไตยของประเทศไทยนั้นมั่นคงไปด้วย เพราะการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เพื่อประโยชน์โดยส่วนรวมของท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นจึงเปรียบเสมือนสถาบันการฝึกสอนประชาธิปไตยในทางปฏิบัติให้ประชาชนมีประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจกลไกในการบริหารงานของการปกครองตนเองในระดับพื้นฐาน เพื่อให้พร้อมที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองในระดับชาติ ซึ่งมีความยุ่งยากและ слับซับซ้อนมากกว่าหลายเท่าในโอกาสต่อไป

ธนาครว์ เจริญเมือง (2544 : 42) กล่าวว่า แนวคิดต่อการปกครองท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายที่เห็นว่าการปกครองท้องถิ่น ไม่มีลักษณะประชาธิปไตย เป็นอุปสรรคต่อการปกครองในระดับชาติ หากปล่อยให้การปกครองท้องถิ่นเป็นประชาธิปไตย ให้ผู้นำท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง โดยประชาชน และฝ่ายที่สองเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นแบบประชาธิปไตยโดยพื้นฐาน ผู้นำท้องถิ่นควรมาจากการเลือกตั้ง และการปกครองท้องถิ่นเข่นี้จะมีบทบาทสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตยในระดับชาติ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2546 : 26 – 27) กล่าวว่า แนวความคิดการบริหารท้องถิ่น จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. แนวความคิดที่เน้นความสำคัญของรัฐ ผู้ปกครองรัฐและสาธารณชน โดยส่วนรวมเชื่อว่าปัจจุบันจะต้องเสียสละสิทธิ์ส่วนบุคคลและเสรีภาพบางประการ เพื่อความสงบเรียบร้อยและเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน จึงข้อการปกครองโดยกำหนดให้รัฐและผู้นำรัฐมีอำนาจมาก ผู้ปกครองหรือรัฐบาลจะเป็นผู้ตัดสินใจแทนประชาชน เป็นผู้กำหนดกฎระเบียบ และแนวทางของรัฐ ปัจจุบันมีหน้าที่ที่จะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามในฐานะที่เป็นพลเมืองของรัฐ

2. แนวความคิดที่เน้นความสำคัญของปัจจุบัน เชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนต่างมีความคิด ความเชื่อและเหตุผลของตนเอง จึงจัดระเบียบบ้านเมืองโดยกำหนดให้ปัจจุบันมีอำนาจในตนเอง มีสิทธิ์เสรีภาพและมีความเสมอภาคกัน กฎระเบียบในการอยู่ร่วมกัน และแนวทางแห่งรัฐเกิดจากความคิดและการตัดสินใจร่วมกันของปัจจุบันที่เป็นสมาชิกของรัฐนั้น การมีเสรีภาพและอิสรภาพทำให้มนุษย์มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างกว้างขวาง และโดยอำนาจในตนของของมนุษย์แต่ละคน มนุษย์สามารถสร้างสังคมที่ดีงามตามความคิดและแนวทางนั้น ร่วมกันของพวคเขาง ซึ่งแนวความคิดแบบประชาธิปไตยเป็นแนวความคิดในกลุ่มนี้

โภวิทย์ พวงงาม (2548 : 33) มีแนวคิดเกี่ยวกับหน่วยการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นถือเป็นราศีของ การปกครองระบบประชาธิปไตย เพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิ์และหน้าที่พลเมือง อันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบบของประชาธิปไตย

2. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

3. การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกรักในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นตนเอง

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ

5. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพื้นที่ตนเอง

2.2.3 ลักษณะของการปกครองท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2546 : 6 – 10) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นมีดังนี้

1. การปกป้องท้องถิ่นเป็นการปกป้องของชุมชนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ

หรือประเทศ ชุมชน หรือ Community หมายถึง ผู้คนที่อยู่รวมกัน ตั้งบ้านเรือนเป็นหลักแหล่งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยทั่วไปสามารถของชุมชนมักมีความเกี่ยวพันกันทางใจทางหนึ่ง หรือ หลาย ๆ ทาง เช่น มีเชื้อสายเพ่าพันธุ์เดียวกัน พุทธศาสนาเดียวกัน มีวัฒนธรรมประเพณีเดียวกัน สามารถของชุมชนท้องถิ่นแต่ละแห่งมักมีความรู้สึกผูกพันเป็นพวากพ้องเดียวกัน และมีแบบแผนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกัน

2. ชุมชนท้องถิ่นจะต้องมีอัตโนมัติ (Autonomy) หรืออำนาจอิสระในการปกป้องตนเอง เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถปกป้องตนเองได้อย่างมีอิสระตามเจตนาของประชาชนในท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นจำเป็นที่จะต้องมีอัตโนมัติ หรืออำนาจอิสระอย่างพอเพียงในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง ชุมชนท้องถิ่นสามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้อย่างเป็นอิสระในกิจการที่อยู่ในอำนาจของท้องถิ่น สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นสมดังเจตนาของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง มีอิสระในการบริหารงานมีความคล่องตัว สามารถแก้ปัญหาของท้องถิ่น ได้อย่างทันท่วงที ที่สำคัญที่สุดคือสามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตามความประสงค์ของประชาชนในท้องถิ่น

3. ชุมชนท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิความกฎหมาย (Legal Rights) ในการปกป้องตนเองสิทธิของชุมชนท้องถิ่นจะต้องได้รับการยอมรับอย่างถูกต้องตามกฎหมาย พร้อมทั้งกำหนดฐานะ สิทธิ อำนาจ ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกป้องส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน องค์กรปกป้องส่วนท้องถิ่นทุกองค์กรจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล (Juristic Person หรือ Legal Person) การมีฐานะเป็นนิติบุคคลขององค์กรปกป้องส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกป้องส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นบุคคลตามกฎหมาย มีความสามารถในการถือสิทธิ มีความสามารถในการใช้สิทธิ และมีสิทธิใช้อำนาจดำเนินกิจการของท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด เช่น อำนาจในการบัญญัติกฎหมายของท้องถิ่น อำนาจในการกำหนดงบประมาณของท้องถิ่น

4. ชุมชนท้องถิ่นจะต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกป้องตนเอง (Necessary Organizations) เพื่อทำหน้าที่ใช้อำนาจที่รัฐบาลได้กระจายให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น นั้น ได้แก่

4.1 หน้าที่ด้านนิติบัญญัติ ได้แก่ สถาบันท้องถิ่น มีหน้าที่ในการออกกฎหมาย การอนุมัติงบประมาณ และควบคุมการบริหารท้องถิ่น

4.2 หน้าที่ด้านบริหาร ได้แก่ ผู้บริหารคนเดียว หรือคณะกรรมการซึ่งมีหน้าที่ในการกำหนดแผนงานและโครงการ จัดทำงบประมาณ และดำเนินกิจการท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

5. ประชาชนในท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง

2.2.4 วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

โภวิทย์ พวงงาม (2548 : 10) วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการในการจัดบริการสาธารณูปโภคท้องถิ่นอย่างแท้จริง
2. เพื่อสนับสนุนต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง
3. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบัน ที่ให้การศึกษาการปกครองในระบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน

พรชัย เทพปัญญา (2543 : 5-6) ได้กล่าวว่า รัฐบาลไม่ควรดับไฟ รวมทั้งตัวแทนที่ประจำอยู่ตามท้องถิ่นต่างๆ ย่อมก่อตั้งขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. หน้าที่ให้บริการซึ่งบุคคลหรือเอกชน ไม่ใช่จัดทำให้ได้หรือไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดทำให้ได้ ในลักษณะเช่นนี้รัฐบาลหรือหน่วยปกครองท้องถิ่นจะจัดบริการผู้เสียภาษีให้ได้รับความคุ้มครอง ให้รับสวัสดิการและความสะดวกในการดำเนินชีวิต
2. หน้าที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง เนื่องจาก การดำเนินชีวิตของบุคคลอาจจะเกิดความขัดแย้งกับเพื่อความคิดเห็นและผลประโยชน์แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะมีการอภิปรายถกเถียงกันอย่างมีเหตุผลหรือมีการโต้แย้งกันอย่างรุนแรง หรืออาจจะมีการติดสินบนหรือมีการต่อสู้กันกรณีเช่นนี้ รัฐบาลหรือหน่วยปกครองท้องถิ่นจะต้องเข้ามามีบทบาทในการดำเนินคดีกฎหมาย ความคุ้มครองขัดแย้ง เป็นผู้ประเมินประเมินหรือแบ่งผลประโยชน์ หรือเป็นผู้ตัดสินกรณีพิพาท ทั้งสองฝ่ายจะต้องเชื่อฟังและยอมรับคำตัดสินนั้น
3. การแบ่งเบาภาระและการเป็นตัวแทนของแต่ละส่วนของประเทศ การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งเบาภาระของส่วนกลาง ให้ท้องถิ่นจัดการปกครองด้วยตนเอง เพื่อเป็นการฝึกหัดการปกครองด้วยตนเองสำหรับประเทศที่ยังไม่พัฒนา

แต่สำหรับประเทศไทยที่พัฒนาแล้วนั้น ถือว่าการปักธงท้องถิ่นจะเป็นตัวแทนของประเทศไทยส่วนหนึ่งในการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศไทย อย่างเช่นชาวอเมริกันมีความเห็นว่าการปักธงท้องถิ่นจะเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างชีวิตที่เป็นประชาธิปไตย หรือแม้แต่สาธารณะรัฐประชาชนเงินและรัฐเชียก์คาดหวังเช่นเดียวกัน แต่อาจจะดำเนินการแตกต่างกัน

สรุปได้ว่าการปักธงท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปักธงในระบบประชาธิปไตย เพราะการปักธงท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปักธงให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความสุนแคนในสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง อันจะนำไปสู่การเลื่อมใสศรัทธาในระบบประชาธิปไตย เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลทำให้ประชาชนในท้องถิ่น รู้จักการปักธงตนเอง

2.2.5 การปักธงท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

1. ความเป็นมาของการปักธงท้องถิ่นแบบเทศบาล

รูปแบบการปักธงท้องถิ่นแบบเทศบาลของไทยนั้น มีความเป็นมาดังนี้คือ พ.ศ. 2475 ก่อตั้ง ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารราชการแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2476 และกำหนดให้เทศบาลเป็นองค์กรบริหารหนึ่งของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และมีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ขึ้น ซึ่งพระราชบัญญัตินี้บันทึกไว้ว่าเป็นกฎหมายฉบับแรก ว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารปักธงของเทศบาลต่อมาในปี พ.ศ. 2478 เทศบาลไทยได้รับการจัดตั้งเป็นครั้งแรกตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 โดยการยกฐานะสุขาภิบาลที่มีอยู่เดิม จำนวน 35 แห่ง ขึ้นเป็นเทศบาล ซึ่งในปี พ.ศ. 2481 และ พ.ศ. 2483 ได้มีการปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาวะบ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลง (โกวิทย์ พวงงาม. 2548 : 119)

เทศบาลของไทยได้รับการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในปี 2496 โดยมีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ขึ้นแทนกฎหมายก่อตั้งหมวด และมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นระยะ การปรับเปลี่ยนครั้งสำคัญ คือ มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาล ในปี พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (โกวิทย์ พวงงาม. 2548 : 119) ปัจจุบันมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจและหลักการปักธงท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น

2. หลักเกณฑ์ในการจัดตั้งเทศบาล

หลักเกณฑ์ตามกฎหมายได้กำหนดให้จัดตั้งเทศบาลขึ้นได้ 3 ประเภท ดังนี้

2.1 เทศบาลตำบล กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งเทศบาลตำบลไว้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้

2.1.1 มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมา ตั้งแต่ 12,000,000 บาท ขึ้นไป

2.1.2 มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คน ขึ้นไป

2.1.3 ความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ 1,500 คน ต่อ 1 ตารางกิโลเมตรขึ้นไป

2.2 เทศบาลเมือง มีหลักการจัดตั้ง ดังนี้

2.2.1 ท้องที่ที่เป็นที่จัดตั้งศาลากลางจังหวัดทุกแห่งให้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองได้โดยไม่พิจารณาถึงหลักเกณฑ์อื่น ๆ ประกอบ

2.2.2 ส่วนห้องถินที่มิใช่เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดจะยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองค้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ดังนี้ 1. เป็นท้องที่ที่มีพลเมืองตั้งแต่ 10,000 คน ขึ้นไป

2. รายภูมอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 3,000 คน ต่อ ตารางกิโลเมตร 3. มีรายได้พอกแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามที่กฎหมายกำหนดไว้ 4. มีพระราชบัญญัติยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

2.3 เทศบาลนคร มีหลักเกณฑ์การจัดตั้ง ดังนี้

2.3.1 เป็นท้องที่ที่มีพลเมืองตั้งแต่ 50,000 คน ขึ้นไป

2.3.2 รายภูมอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 3,000 คน ต่อ ตารางกิโลเมตร

2.3.3 มีรายได้พอกแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามกฎหมายกำหนดไว้

2.3.4 มีพระราชบัญญัติยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนคร

สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดตั้งเทศบาลตามพระราชบัญญัติได้ ดังนี้

1. เมื่อห้องถินใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งห้องถินนั้น ๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร และให้เทศบาลเป็น ทบวงการเมือง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

2. เมื่อมีการจัดตั้งเทศบาลตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยสภាដบาลและองค์กรบริหารส่วนตำบล ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาห้องถินหรือผู้บริหารภายในตัวสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้จัดตั้งเป็นเทศบาล และในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบลซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อน

วันที่จัดตั้งเทศบาลปฏิบัติหน้าที่เทศบาล และให้ปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็น ได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี

3. เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

2.4. เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นเป็นที่ตั้งศาลากลางแขวงหรือท้องถิ่นชุมชนที่มีรายจุตตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอสมควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้น ให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

2.5 เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมชนที่มีรายจุตตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไปทั้งนี้ รายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุเขตของเทศบาลไว้ด้วย

2.6 การเปลี่ยนชื่อเทศบาลหรือการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาล ให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย และในกรณีที่เป็นการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร ให้กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ในท้องถิ่นที่ได้เปลี่ยนแปลงเขตเป็นเทศบาลตามความในวรรคหนึ่ง สื้นสุดอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงนั้น เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลใช้บังคับเป็นต้นไป

ท้องถิ่นที่ได้เปลี่ยนแปลงฐานะให้พ้นจากสภาพแห่งเทศบานันดับแล้วนั้นที่ได้ถูกเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นต้นไป บรรดาทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และสิทธิเรียกร้องของเทศบาลเดิมให้โอนไปเป็นของเทศบาลใหม่ ในขณะเดียวกันนั้นบรรดาเทศบัญญัติที่ได้ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้วคงให้ใช้บังคับต่อไป ในการยุบเลิกเทศบาลให้ระบุวิธีการจัดทรัพย์สินไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นด้วย

3. โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลตำบล

เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล (มาตรา 9) ประกอบไปด้วยสภากเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยสภากเทศบาลมีสมาชิกสภากเทศบาลได้ 12 คน(มาตรา 15) และนายกเทศมนตรีมีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน (มาตรา 48 อัญญ) มีโครงสร้างการบริหารงานตาม พระราชบัญญัติเทศบาลโดยมีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภากเทศบาล

ฝ่ายบริหาร ได้แก่ คณะกรรมการตี

อำนาจหน้าที่ของสถาบันฯ

1. ตราเทศบัญญัติของสถาบันฯ
2. ควบคุมการบริหารงานของคณะกรรมการตี
3. ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการตี
4. พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ
5. พิจารณาให้ความเห็นชอบเรื่องต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่

ของคณะกรรมการตี

1. ควบคุมและรับผิดชอบการบริหารกิจการของเทศบัญญัติตามกฎหมาย
2. หน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการตี
3. หน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

4. โครงสร้างในองค์กรของสถาบันฯ

สถาบันฯ มีส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานประจำของสถาบันฯ โดยมีปลัดสถาบันฯ เป็นผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบหน้าที่ การจัดองค์การเพื่อบริหารงานประจำของสถาบันฯ เป็นการแบ่งส่วนงานตามลักษณะหน้าที่ของงานออกเป็นส่วนย่อยต่าง ๆ เช่น สำนักปลัดสถาบันฯ กองคลัง กองช่าง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองการศึกษา เป็นต้น ลักษณะหน้าที่ของงานแยกได้ดังนี้

1. สำนักปลัดสถาบันฯ ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานทั่วไป งานธุรการ งานพิมพ์ดีด งานการเข้าหน้าที่ งานสวัสดิการ งานการประชุม งานเกี่ยวกับ การตรา徽章 บังคับ คำสั่ง งานนิติกร งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาฯ งานจัดทำข้อบังคับ งานงบประมาณประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับ งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

2. กองคลัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน การหักภาษีรายได้และการนำส่งภาษี งานเกี่ยวกับการตัด โอนเงินเดือน รายงานเงินคงเหลือประจำวัน งานขออนุมัติเบิกต่อไป และขอขยายเวลาเบิกจ่าย งานจัดทำงบแสดงฐานะทางการเงิน งบทรัพย์สิน หนี้สิน งบโครงการเงินสะสม งานการจัดทำบัญชีทุกประเภท งานทะเบียนคุณเงินรายได้ รายจ่าย งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

3. กองช่าง ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ เอกสารแบบงาน โครงสร้างต่าง ๆ เช่น งานถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำฯลฯ งานประมาณการราคาค่าใช้จ่ายตามโครงการ งาน

ควบคุมอาคาร งานการก่อสร้าง และซ่อมบำรุงทางอาคาร สะพาน แหล่งน้ำ งานควบคุมการก่อสร้าง งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

4. กองสวัสดิการสังคม ทำหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานสังคม สงเคราะห์ งานสวัสดิการเด็กและเยาวชน งานกิจกรรมศิริ งานพัฒนาชุมชน งานชุมชนเมือง งานส่งเสริมและสวัสดิการสังคม และงานธุรการที่เกี่ยวข้อง

5. กองการศึกษา ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา และพัฒนาการศึกษาในระบบการศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น การจัดการศึกษาที่อนประณีต การศึกษาปฐมวัย งานศึกษานิเทศก์ งานห้องสมุด พิพิธภัณฑ์และเครื่องเขียนใน การศึกษา งานกิจกรรมศาสนา ส่งเสริมประเพณีศิลปวัฒนธรรม งานกีฬาและนันทนาการ งานกิจกรรมเด็ก งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

6. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของ งานด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม งานการกำจัดยะและสิ่งปฏิกูล งานการส่งเสริมสุขภาพ อนามัยของคนในชุมชน งานป้องกันและระงับโรคติดต่อ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

5. บทบาทหน้าที่ทั่วไปของเทศบาลตำบล

เทศบาลตำบลนี้หน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 แบ่งเป็นประเภทอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ไว้เป็น 2 ส่วนคือ หน้าที่บังคับหรือหน้าที่จะต้องปฏิบัติและอำนาจหน้าที่จะเลือกปฏิบัติ ดังนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการ กำจัด ขยะน้ำดือยและสิ่งปฏิกูล
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้รายภูร ได้รับการศึกษาอบรม (ฉบับที่ 336 พ.ศ. 2515 ข้อ 2)
7. ส่งเสริมการพัฒนาศิริ เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ (แก้ไข โดย พ.ร.บ. เทศบาล ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2542 มาตรา 10)
8. บำรุงรักษาศิลปะ จริยศีลประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของ ท้องถิ่น

9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล (8) (9)

เพิ่มเติม โดย พ.ร.บ.เทศบาล (ฉบับที่ 10 พ.ศ.2542 มาตรา 11)

6. กิจกรรมของเทศบาลตามด

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 มาตรา 3 ได้กำหนดกิจกรรมของเทศบาล ไว้ดังนี้

1. ให้มีน้ำสะอาดหรือน้ำประปา
2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. ให้มีตลาด ทำเทียนเรือและท่าข้าม
4. ให้มีสุสานและสถานป่านสถาน
5. บำรุงส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์ รักษาคนเจ็บไข้
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่าง โดยวิธีอื่น
8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
9. เทศบาลนิชช์

7. โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลตามด

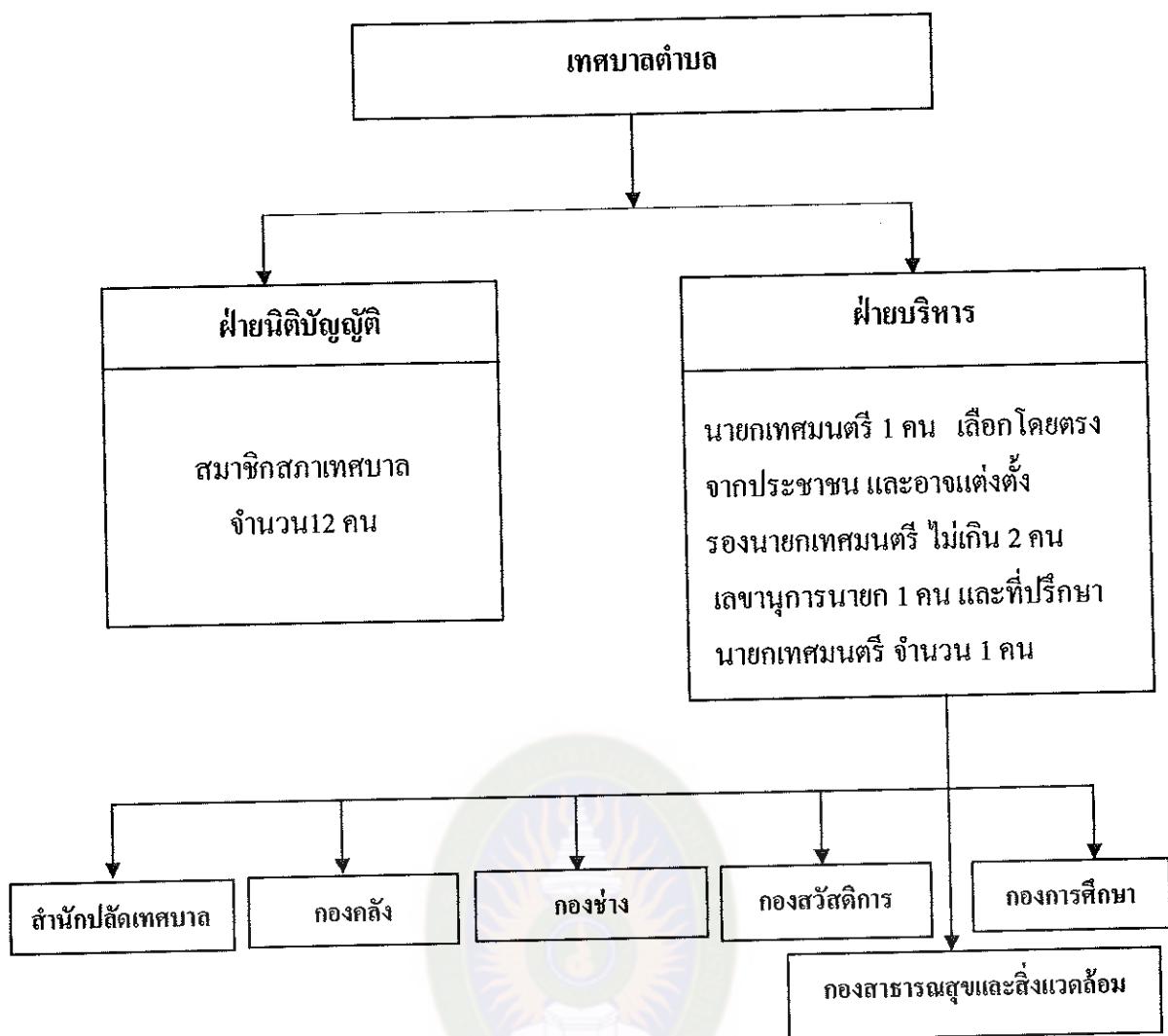
เทศบาลตามดังนี้ โครงสร้างการบริหารงานตาม พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 โดยมีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาเทศบาล ฝ่ายบริหาร ได้แก่ คณะกรรมการ

อำนวยหน้าที่ของสภาเทศบาล

1. ตราเทศบาลบัญญัติของเทศบาล
2. ควบคุมการบริหารงานของคณะกรรมการ
3. ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ
4. พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ
5. พิจารณาให้ความเห็นชอบเรื่องต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

อำนวยหน้าที่ของคณะกรรมการ

1. ควบคุมและรับผิดชอบการบริหารกิจการของเทศบาลบัญญัติตามกฎหมาย
2. หน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการผู้บริหาร
3. หน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

แผนภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลตำบล

ที่มา : พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีและการส่งเสริมอาชีพของเทคโนโลยี ดุจป่าดุก

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

3.1.1 ความหมายการบริหาร

มีนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ดังนี้

บุญทัน ดอกไธสง (2537 : 1) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ การจัดการทรัพยากร ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล องค์กร หรือประเทศ หรือการจัดการเพื่อผลกำไรของทุกคนในองค์การ

ศศินา ภารา (2550 : 330) ได้ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง การจัดการ หรือการบริหารงานตามแผนการดำเนินงาน หรือนโยบายที่ดีของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ต่อทรัพยากรธรรมชาติ หรือแหล่งทรัพยากรธรรมชาติโดยตรง รวมถึงความร่วมมือและประสาน กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการหรือบุรกรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทั้งในส่วนภาครัฐและ เอกชน เพื่อให้ได้วิธีการหรือการจัดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งจำเป็นจะต้อง วิเคราะห์และศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ที่จะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในเรื่อง ดังต่อไปนี้

1. นโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย
2. หน้าที่ขององค์กรบริหารระดับต่างๆ
3. ปัญหาและสาเหตุที่แท้จริงของการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ (ทั้งโดย ธรรมชาติและจากมนุษย์)

สรุป การบริหาร หมายถึง การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น คน เงิน เครื่องจักร แรงงาน และการจัดการ ให้มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของบุคคลหรือองค์กร ให้บรรลุ วัตถุประสงค์ ซึ่งมีลักษณะที่เป็นกระบวนการ โดยหมายถึงกระบวนการนำอาคารตัดสินใจ และ นโยบายไปปฏิบัติ ส่วนการบริหารรัฐกิจหมายถึงเกี่ยวข้องกับการนำเงิน นโยบายสาธารณะไป ปฏิบัติ

3.1.2 ลักษณะของการบริหารจัดการ

ลักษณะของงานบริหารจัดการแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ งบประมาณ (2543 : 21-22)

1) ในด้านที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้างาน งานบริหารจัดการ หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำภายในองค์การ

- 2) ในด้านของการกิจหรือสิ่งที่ต้องทำ งานบริหารจัดการ หมายถึง การจัด
ระเบียบทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์การ และการประสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
- 3) ในด้านของความรับผิดชอบ งานบริหารจัดการ หมายถึง การต้องทำให้งาน
ต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยการอาศัยบุคคลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

ลักษณะของการบริหารแบ่งการบริหาร ตามวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้ง
หน่วยงานไว้ 6 ส่วน ดังนี้ (วิรัช วิรัชนิภารธรรม 2545 : 36-38)

ส่วนที่หนึ่ง การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเรียกว่า การบริหารรัฐกิจ (Public Administration) หรือการบริหารภาครัฐ มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง คือ การให้บริการสาธารณะ (Public Services) ซึ่งครอบคลุมถึงการอำนวยความสะดวก ความสะดวก การรักษาความสงบเรียบร้อย ตลอดจนการพัฒนาประชาชนและประเทศชาติ เป็นต้น การบริหารส่วนนี้เป็นการบริหารของหน่วยงานของภาครัฐ (Public or Governmental Organization) ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เช่น การบริหารงานของหน่วยงานของสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง กรม หรือเทียบเท่า การบริหารงานของจังหวัดและอำเภอ การบริหารงานของหน่วยการบริหารท้องถิ่น หน่วยงานบริหารเมืองหลวง รวมตลอดทั้งการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น

ส่วนที่สอง การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐกิจ ซึ่งเรียกว่า การบริหารธุรกิจ (Business Administration) หรือการบริหารภาคเอกชนหรือการบริหารของหน่วยงานของเอกชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งเพื่อการแสวงหากำไร หรือการแสวงหากำไรสูงสุด (Maximum Profits) ในการทำธุรกิจ การค้าขาย การผลิตอุตสาหกรรม หรือให้บริการ เทืนตัวอย่างได้อย่างชัดเจนจากการบริหารงานของ บริษัท ห้างร้าน และห้างหุ้นส่วนทั้งหลาย

ส่วนที่สาม การบริหารของหน่วยงานที่ไม่สังกัดภาครัฐ (Non-governmental Organization) ซึ่งเรียกย่อว่า หน่วยงาน อี็นจีโอ (NGO.) เป็นการบริหารงานของหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร (Non-profit Administration) มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง คือการ ไม่แสวงหาผลกำไร (Non-profit) เช่น การบริหารของมูลนิธิ และสมาคม

ส่วนที่สี่ การบริหารงานของหน่วยงานระหว่างประเทศ (International organization) มีวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้ง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น การบริหารงานของสหประชาชาติ (United Nations Organization) องค์การค้าระหว่างประเทศ (World Trade Organization) และกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN)

**ส่วนที่ห้า การบริหารงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ การบริหารงานของ
องค์กรส่วนนี้เกิดขึ้นหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540)
โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีองค์กรตามรัฐธรรมนูญขึ้น เช่น การบริหารงานของ
ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง และผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เป็นต้น องค์กรดังกล่าวนี้ถือว่าเป็น
หน่วยงานของรัฐเช่นกัน แต่มีลักษณะพิเศษ เช่น เกิดขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว
และมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งเพื่อปกป้องคุณครองและรักษาสิทธิเสรีภาพของประชาชน
ตลอดจนควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ**

**ส่วนที่หก การบริหารงานของหน่วยงานภาคประชาชน มีวัตถุประสงค์หลัก
ในการจัดตั้งเพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์ของประชาชน โดยส่วนรวมซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่
ของประเทศไทยและถูกเอารัดเอาเปรียบตลอดมา เช่น การบริหารงานของหน่วยงานของเกษตรกร
กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และกลุ่มผู้ให้บริการ**

**สรุป ลักษณะของการบริหาร แบ่งออกเป็น ผู้นำองค์กร การบริหารจัดการรวมถึง ภารกิจ
ความรับผิดชอบ ซึ่งผู้นำจะเป็นผู้จัดการ ควบคุม ประสานงานเพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไป
อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารแบ่งตามวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งหน่วยงานไว้ 6 ส่วน คือ
การบริหารภาครัฐ การบริหารภาคเอกชน การบริหารที่ไม่สังกัดภาครัฐ การบริหารงานของ
หน่วยงานระหว่างประเทศ การบริหารงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ การบริหารงานของ
หน่วยงานภาคเอกชน**

3.1.3 กระบวนการบริหาร

ลูเทอร์ гуลิก (Luther Gulick) และ ลินดอล ออร์วิค (Lyndall Urwick) (อ้างใน
วิรช วิรชันภารรณ. 2545 : 39) ได้ให้แนวคิดกระบวนการบริหารหรือโพสโคร์บ (POSDCoRB)
ไว้ 7 ประการ ได้แก่

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การบริหารงานบุคคล (Staffing)
4. การอำนวยการ (Directing)
5. การประสานงาน (Coordinating)
6. การรายงาน (Reporting)

7. การงบประมาณ (Budgeting)

เช่นรี พาโภค (อ้างในวิธีช. วิธีชนิดกระบวนการบริหาร 2545 : 39) ได้ให้แนวคิดกระบวนการบริหาร หรือพอก็ค์ (POCCC) ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การบังคับการ (Commanding)
4. การประสานงาน (Coordinating)
5. การควบคุมงาน (Controlling)

สรุป กระบวนการบริหาร จะเป็นขั้นตอนการบริหารเพื่อให้องค์กรสามารถจัดการ องค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากแนวคิดกระบวนการบริหาร แบ่งออกได้เป็น การวางแผน การจัดการองค์การ การบริหารงานบุคคล การประสานงาน การควบคุมงาน

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยี

3.2.1 แนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี ตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับประชาชนท้องถิ่น กำหนดประเด็นหลักการ พัฒนาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในแผน ยุทธศาสตร์การ พัฒนา รวมทั้งสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาชนและชุมชน โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณา ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

1.2 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรวบรวมประเด็นหลักการ พัฒนา ปัญหา ความต้องการ และข้อมูลนำมาจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี แล้วเสนอคณะกรรมการ พัฒนาท้องถิ่น

1.3 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อเสนอผู้บริหาร ท้องถิ่น

1.4 ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อสภาเทศบาลต่ำลงเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีให้จัดทำ และทบทวนแผนพัฒนาสามปีให้เด่นสร้างภัยในเดือนมิถุนายนก่อนงบประมาณประจำปี

นักกร โสภาค เปง (2550 : 28 – 29) กล่าวถึงแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 คือ เมื่อองค์กรปกครองได้รับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทาง ดังนี้

1. เตรียมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยจัดประชุมกับประชาชนท้องถิ่น เพื่อกำหนดรอบแนวทางการพัฒนาโดยยึดแนวทาง ดังนี้

1.1 ให้จัดทำแผนพัฒนาสามปีให้มีความสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด และเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ หรือจัดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาขึ้นใหม่

1.2 การจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจทบทวนจากแผนพัฒนาสามปีเดิม โดยนำโครงการที่กำหนดไว้จะดำเนินการมาใช้ หรืออาจพิจารณาทบทวนปรับปรุง โดยการกำหนดรายละเอียด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย งบประมาณ หรือจัดลำดับความสำคัญของโครงการใหม่และเพิ่มเติมโครงการใหม่

1.3 ให้ยึดหลักปรัชญาและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหางานยากจนของประชาชน ให้ยึดหลักความพอเพียงใน 3 ระดับ คือ ระดับบุคคล/ครอบครัว ระดับชุมชน/องค์กร และระดับประเทศ โดยบูรณาการให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มีการปฏิบัติในพื้นที่ เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้าน/ชุมชน การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

1.4 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนทางสังคม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ให้กำหนดให้เป็น วาระแห่งชาติ เพื่อปูพื้นฐานคนไทยและสังคมไทยสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ ได้อย่างรู้เท่าทันท่ามกลางสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมโลก และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ให้เจริญเติบโต อย่างก้าวหน้า สมดุล ยั่งยืน และไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยรวม โดยมีองค์ประกอบ 3 ทุน คือ ทุนมนุษย์ ทุนที่เป็นสถาบัน และทุนทางปัญญาและวัฒนธรรม

1.5 การดำเนินงานเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ ซึ่งเป็นนโยบายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545- 2549) และจะมีการขับเคลื่อนต่อในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 โดยมีเป้าหมายมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่าอยู่ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมใน 5 ยุค คือ มิติเมืองปลดภัย มิติเมืองสะอาด มิติเมืองคุณภาพชีวิต มิติเมืองธรรมาภิบาล และมิติเมืองวัฒนธรรม

1.6 ให้นำข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (ปฐ.) ข้อมูลพื้นฐาน ระดับหมู่บ้าน (กชช.2ค) และข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ มาพิจารณา ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

1.7 ให้คำนึงถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำผังเมืองหรือผังตำบลแล้ว ให้ใช้ผังเมือง หรือผังตำบลเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีด้วย

1.8 ให้คำนึงถึงหลักการบูรณาการ โครงการ ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยกัน และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานอื่น ๆ คือ โครงการที่มีวัตถุประสงค์ ร่วมกันและสามารถจัดกิจกรรมสนับสนุนซึ่งกันและกันได้ หรือโครงการลักษณะ/ประเภทเดียวกันที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในเขตติดต่อกัน หากสามารถจัดทำ โครงการพร้อมกัน ซึ่งสามารถประสานรูปแบบหรือองบประมาณให้มีลักษณะสอดคล้อง ต่อเนื่องกันแล้ว ให้ทำการประสานและบูรณาการ โครงการ เพื่อลดความซ้ำซ้อน ประหยัดงบประมาณ และทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากขึ้น

1.9 แผนพัฒนาสามปี จะมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดของโครงการพัฒนา ภายใต้ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ในการจัดทำโครงการให้คำนึงถึงความเป็นไป ได้ในการปฏิบัติ โดยคำนึงถึงสถานะทางการคลังของท้องถิ่น และความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อให้แผนพัฒนาสามปีเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ ใกล้เคียงความจริง และในการจัดทำโครงการให้มีการจัดลำดับความสำคัญ ความเร่งด่วนของ โครงการ ก่อไว้คือ โครงการที่มีผลผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและมีความจำเป็น เร่งด่วนมากต้องนำไปปฏิบัติก่อน โดยอาจแยกโครงการออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.9.1 โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง

1.9.2 โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนให้หน่วยงาน

อันดำเนินการตามที่มีระเบียบ กฎหมายกำหนดไว้

1.9.3 โครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นรวมทั้งโครงการที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.10 ใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดย

1.10.1 ให้การสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนให้เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ โดยการให้คำแนะนำในการจัดทำ ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ สนับสนุนข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนชุมชน หรือโครงการ/กิจกรรม ที่เกินขีดความสามารถของชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี

1.10.2 ให้พิจารณาดำเนินการ/กิจกรรม ที่เป็นปัญหาความต้องการของประชาชน จากการจัดเวทีประชุมห้องถิ่นมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี ทั้งนี้ เพื่อสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมในพื้นที่บูรณาการการจัดทำแผนพัฒนา เพื่อเป็นจุดเรื่องต่อ ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับปัญหาความต้องการของประชาชน ซึ่งจะนำไปสู่ความเห็นพ้องต้องกัน และการทำงานร่วมกันของภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ในพื้นที่ เกิดผลลัพธ์ที่ต่อการกิจแห่งรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และตอบสนองความต้องการของประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ต้องดำเนินการและต้อง มีประชาชนเข้าร่วมทุกครั้ง และจัดทำบันทึกรายงานการประชุม เพื่อเป็นการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากภาคประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 แนวทางการพัฒนาของเทศบาลตำบลลูกดู่ปลาดุก มีแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย 6 แผนงาน ดังนี้ (เทศบาลตำบลลูกดู่ปลาดุก. 2550 : 14-16)

1) แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.1) จัดสร้างถนน สะพานในบริเวณที่รายฎรต้องการ

1.2) จัดการซ่อมแซมถนนที่ชำรุดเสียหาย

1.3) ดำเนินการขยายเขตและติดตั้งไฟฟ้าสาธารณูปโภค

1.4) ดำเนินการขยายเขตโทรศัพท์

1.5) ทำร่องระบายน้ำข้างถนน

2) แผนงานพัฒนาเศรษฐกิจ มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

2.1) ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน

2.2) ส่งเสริมรายภูมิทำอาชีพเสริม ได้แก่

2.2.1) ด้านการฝึกอบรมอาชีพ โดยการจัดทำโครงการฝึกอบรมและศึกษา

ดูงานของกลุ่มอาชีพเพื่อนำมาพัฒนาแก่กลุ่มอาชีพ

2.2.2) ด้านการสนับสนุนทุน เทศบาลตำบลกุดปลาดุก สนับสนุนทุนเป็นเงินงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ โดยให้แต่ละกลุ่มเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนทุน หรือจัดทำแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่อให้แก่กลุ่มอาชีพ

2.2.3) ด้านการส่งเสริมการผลิต มีการจัดทำวิทยากรมีกิจกรรมเพื่อพัฒนาสินค้าให้สามารถเพิ่มนูลค่าการผลิต

2.2.4) ด้านการส่งเสริมการตลาด มีการจัดหาตลาดสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน การประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่รู้จัก เช่น การแสดงสินค้า OTOP ตำบล เป็นต้น

3.2.3 แผนงานพัฒนาคนและสังคม มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) ส่งเสริมการแข่งขันกีฬา
- 2) ส่งเสริมการบริการสาธารณสุข
- 3) ตั้งกองทุนการศึกษา
- 4) จัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

3.2.4 แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) ขยายเขตประปาหมู่บ้าน
- 2) บูดบ่อนาดาลเพิ่มและซ่อมแซมที่ชำรุด
- 3) จัดหาภาชนะเพื่อรองรับน้ำไว้ใช้
- 4) บูดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขิน
- 5) ขยายเขตของระบบชลประทาน

3.2.5 แผนงานด้านพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแนวทางการพัฒนา

ดังนี้

- 1) ส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกป่าชุมชน
- 2) บูดลอกคูคลองที่ตื้นเขิน
- 3) ก่อสร้างผังริมน้ำ-ปลูกหญ้าแฟกริมคลอง
- 4) การจัดการปัญหาขยะและสิ่งปฏิกูลที่มีประดิษฐ์ภาพ

3.2.6 แผนงานด้านการพัฒนาการเมืองการบริหาร มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) สนับสนุนการอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่สมาชิก ทต. พนักงาน
- 2) การศึกษาจากหน่วยงานต้นแบบเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากร
- 3) การออกแบบเกลื่อนที่เพื่อรับทราบปัญหาข้อเสนอแนะจากประชาชน

4) การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการการดำเนินงาน
ของ ทต. ทุกด้าน

5) การจัดหารัฐคุ- ครุภัณฑ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานและการสร้าง
บุคลากรเพื่อ

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพ

การส่งเสริมอาชีพตามมาตรฐานการส่งเสริมอาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2549 : 9-10)

3.3.1 หลักการของการส่งเสริมอาชีพ

ตามหลักการแนวคิดและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ต้องอยู่บนพื้นฐาน
ทางสายกลาง ความไม่ประมาท คำนึงถึงหลักการพอประมาณ ความมีเหตุมีผล โดยมีความรู้ มี
ข้อมูล นิภัยปัญญาท้องถิ่น เป็นทุนของท้องถิ่นสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้กับประชาชน รู้เท่าทัน
เข้าใจการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ มี
ความรอบรู้ทั้งการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ วิถีการดำเนินชีวิตที่มีคุณธรรม มีความ
ซื่อสัตย์ สุจริต ความยั่งยืน อดทน มุ่งมั่นเพื่อให้ประสบความสำเร็จ มีรายได้มีอาชีพ พึ่งพาตัวเอง ได้
และมีกำลังที่จะสนับสนุนแบ่งปัน ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ส่งเสริมสภาพแวดล้อมของประชาชน ทั้ง
ในระดับบุคคล ระดับครอบครัวและชุมชน สังคม อย่างมีความสุข

3.3.2 แนวทางการส่งเสริมอาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1) การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพและส่งเสริม
อาชีพของประชาชนในท้องถิ่น จัดทำทะเบียนอาชีพ ทะเบียนวัตถุดิน ทะเบียนราษฎร์ชาวบ้าน
การสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการส่งเสริมอาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) การฝึกอาชีพ ฝึกอบรมตามความต้องการของประชาชน กลุ่มอาชีพ ใน
ท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการผลิต การปลูก การสร้างผลผลิต ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนส่งเสริม
อาชีพและสร้างโอกาสให้เกิดการทำางาน สร้างรายได้แก่ประชาชนที่อยู่ในวัยทำงาน สร้างและ
ผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่รับผิดชอบของท้องถิ่น

3) ส่งเสริม สนับสนุน การรวมกลุ่มอาชีพ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในอาชีพ
การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน
อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมกลุ่มอาชีพในท้องถิ่นที่มีอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ
ของท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและมีการบริหารจัดการที่ดี

4) การส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ตลอดจน เทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพของประชาชน

5) การส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพในท้องถิ่น เพื่อสร้างองค์ความรู้ ทักษะ การบริหารจัดการ การปรับปรุงและสร้างโอกาส การแข่งขันทั้งใน ระดับชุมชน ระดับประเทศและต่างประเทศ

6) การส่งเสริม สนับสนุน การประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจในการจัดทำ แผน การส่งเสริมอาชีพ ที่สอดคล้องกับแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเน้น การมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรประชาชน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

7) มีการติดตาม ประเมินผล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมอาชีพใน ท้องถิ่น และปรับปรุงแก้ไข พัฒนาไปสู่ความต้องการของประชาชนในทุกรอบดับ

3.3.3 แนวทางการส่งเสริมอาชีพของเทศบาลตำบลลูกปลาดูก

สำหรับการส่งเสริมอาชีพของเทศบาลตำบลลูกปลาดูก ได้มีแนวทางเข่นเดียวกัน กับแนวทางการส่งเสริมอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบลฯ อำเภอรนีอ จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย

1) ด้านการฝึกอบรมอาชีพ โดยการจัดทำโครงการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน ของกลุ่มอาชีพเพื่อนำมาพัฒนาแก่กลุ่มอาชีพ กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้กลุ่มอาชีพได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทักษะคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่นั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ด้านการสนับสนุนทุน เทศบาลตำบลลูกปลาดูกสนับสนุนทุนเป็นเงิน งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ โดยให้แต่ละกลุ่มเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนทุนหรือ จัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้แก่กลุ่มอาชีพ

3) ด้านการส่งเสริมการผลิต มีการจัดทำวิชาการมาฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสินค้า ให้สามารถเพิ่มนูลค่าการผลิต พัฒนารูปแบบให้มีความแปลกใหม่ นำเอาเทคนิคการผลิตสมัยใหม่ รวมทั้งเครื่องมือสมัยใหม่เข้ามาช่วย เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพดีและต้นทุนการผลิตที่ไม่สูง จนเกินไป

4) ด้านการส่งเสริมการตลาด มีการจัดหาตลาดสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน การ ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่รู้จัก เช่น การจัดงานแสดงสินค้า OTOP ตลาด เป็นต้น

สรุปแนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพของเทศบาลตำบลลูกปลาดูกมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการฝึกอบรมอาชีพ ด้านการสนับสนุน ด้านการส่งเสริมการผลิต และด้านการส่งเสริม การตลาด

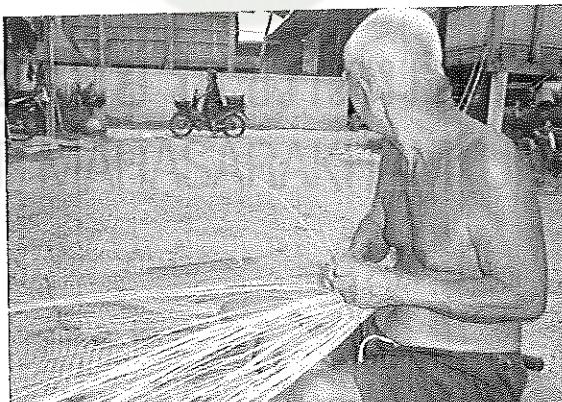
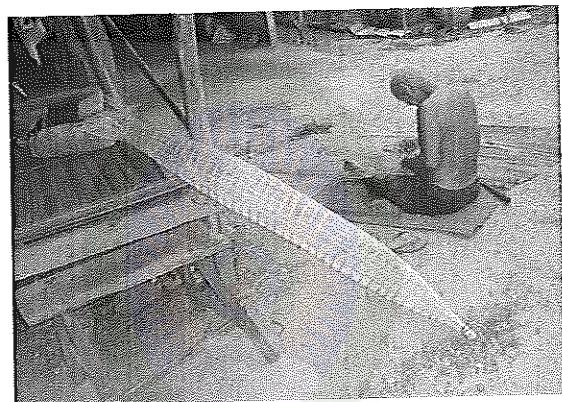
3.3.4 ผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริมอาชีพของเทศบาลตำบลคลุดปลาดุก

- 1) สนับสนุนทุนให้กับกลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มอาชีพจำนวน 10 กลุ่ม
- 2) การจัดฝึกอบรมอาชีพให้กับกลุ่มอาชีพ
- 3) จัดทัศนศึกษาดูงานให้กับกลุ่มอาชีพ

3.3.5 กลุ่มอาชีพของเทศบาลตำบลคลุดปลาดุก ดังนี้

- 1) กลุ่มจักسان ม.2

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2553 ที่ทำการก่อตั้งเลขที่ 175 หมู่ที่ 2 ตำบลคลุดปลาดุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ แห ไช ข่อง กะโนโลหะ หวาน้ำ ฯลฯ สมาชิกกลุ่มนี้จำนวน 13 คน ประกอบด้วย ประธานกลุ่ม 1 คน รองประธาน 2 คน เหรัญญิก 1 คน เจ้าหน้าที่บัญชี 1 คน เลขาธุการ 1 คน และสมาชิก 7 คน

ภาพที่ 1 งานจักسانจากไม้ไผ่

2) กลุ่มสตรีครีสว่าง ม. 3

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2553 ที่ทำการกู้เลขที่ 229 หมู่ที่ 3 ตำบล
กุดปลาดุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม พลิตภัณฑ์สำราญ ได้แก่ ประเทศก-ทอง หมวดใหม่
พรอม กระเป้า ผ้าพันคอ สมาชิกกู้มีจำนวน 15 คน ประกอบด้วย ประธาน 1 คน รองประธาน 2
คน เหรัญญิก 1 คน เจ้าหน้าที่บัญชี 1 คน เลขาธุการ 1 คน และสมาชิก 9 คน

ภาพที่ 2 งานประดิษฐ์จากด้ายใหม่พรอม

3) กลุ่มหนังส้มรสเด็ด ม. 3

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2552 ที่ทำการกลุ่มเลขที่ 198 หมู่ที่ 3

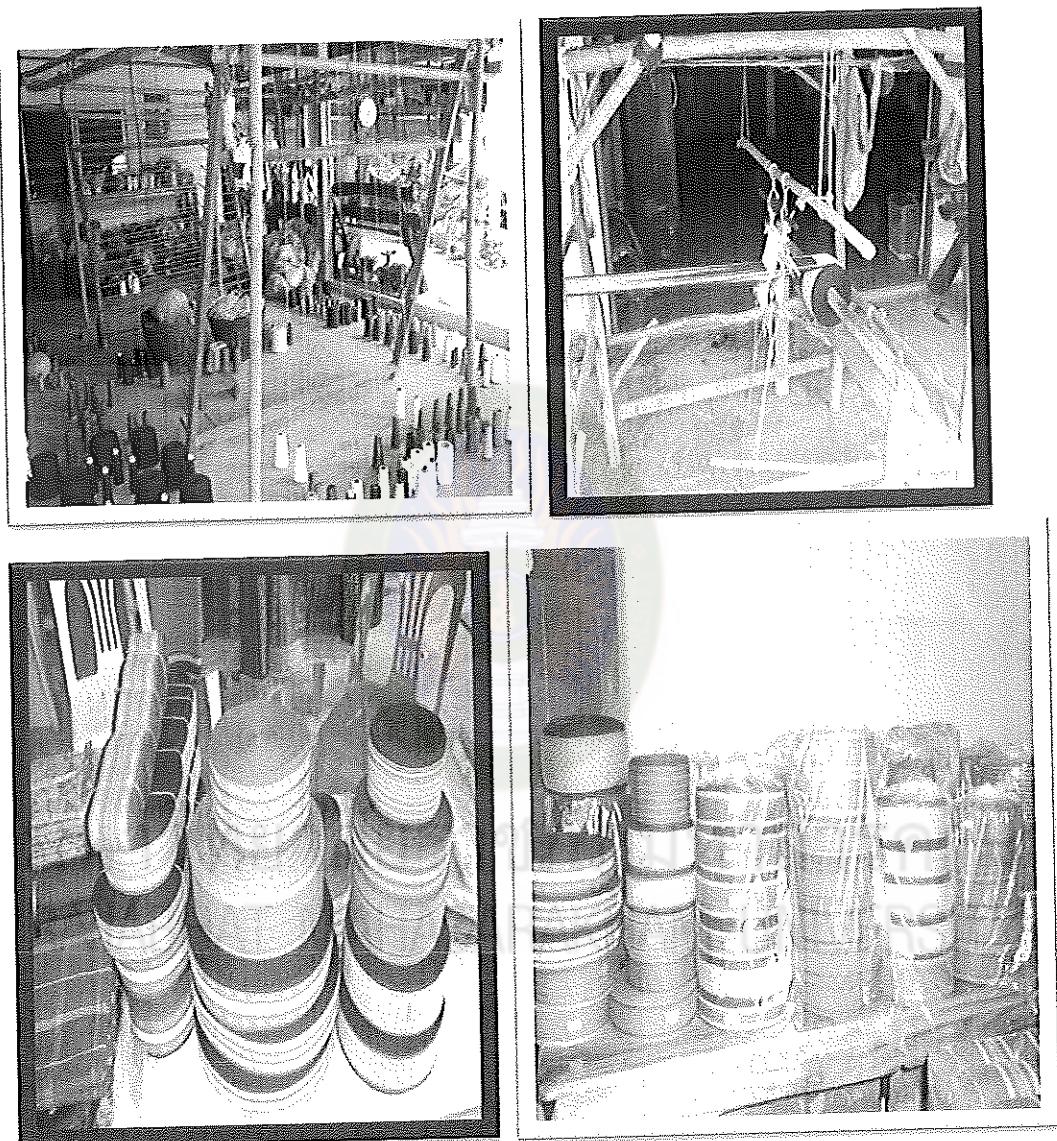
ดำเนินกิจกรรม งานเกษตรชุมชน จังหวัดมหาสารคาม พลิตภัณฑ์สำอางค์ ได้แก่ ประเกทอาหารหนังโโคส้ม (หนังส้ม) สมาชิกกลุ่มนี้จำนวน 17 คน ประกอบด้วย ประธาน 1 คน รองประธาน 2 คน เหรัญญิก 1 คน เจ้าหน้าที่บัญชี 1 คน เลขาธุการ 1 คน และสมาชิก 11 คน

ภาพที่ 3 การทำหนังส้มรสเด็ด

4) กลุ่มทอผ้าตีนจก ม.4

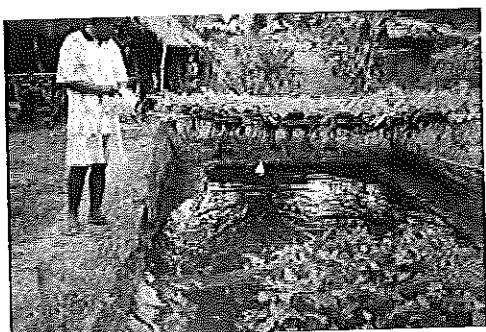
ก่อตั้งเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2553 ที่ทำการกลุ่มเลขที่ 4 หมู่ที่ 4 ตำบลกุด
ปลาดุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม พลิตภัณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ ผ้าตีนจก หลากหลายสี สมาชิก
กลุ่มนี้จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ประธาน 1 คน รองประธาน 1 คน เหรัญญิก 1 คน เลขาธุการ
1 คน และสมาชิก 11 คน

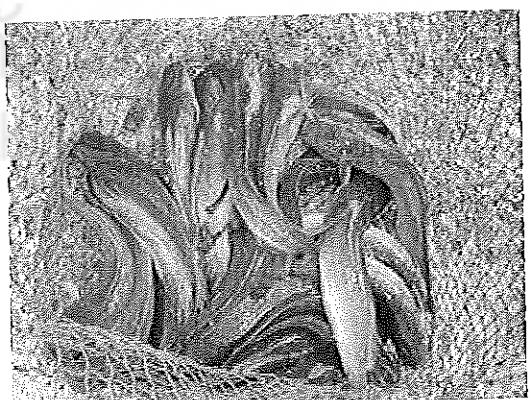
ภาพที่ 4 พลิตภัณฑ์จากการทอผ้าตีนจก

5) กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงปลาดุก ม. 5

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2553 ที่ทำการกลุ่มเลขที่ 19 หมู่ที่ 5 ตำบล
กุดปลาดุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ ประเทญาหารสำหรับ
ครัวเรือน ปลาดุก สมาชิกกลุ่มนี้จำนวน 16 คน ประกอบด้วย ประธาน 1 คน รองประธาน 1 คน
เหรัญญิก 1 คน เจ้าหน้าที่บัญชี 1 คน เลขาธุการ 1 คน และสมาชิก 11 คน

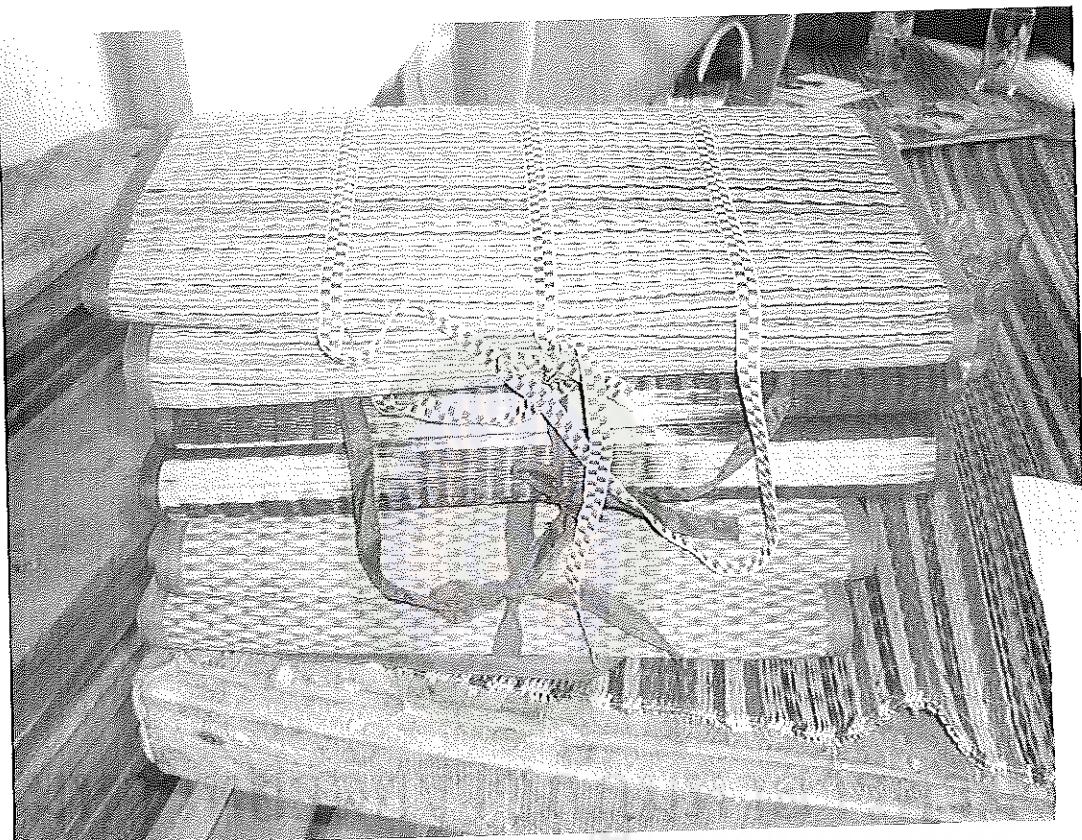
มหาวิทยาลัยราชภัฏ
RAJABHAT MAHASARASATTAWA

ภาพที่ 5 การเลี้ยงปลาน้ำจืด

6) กลุ่มทดลอง M.9

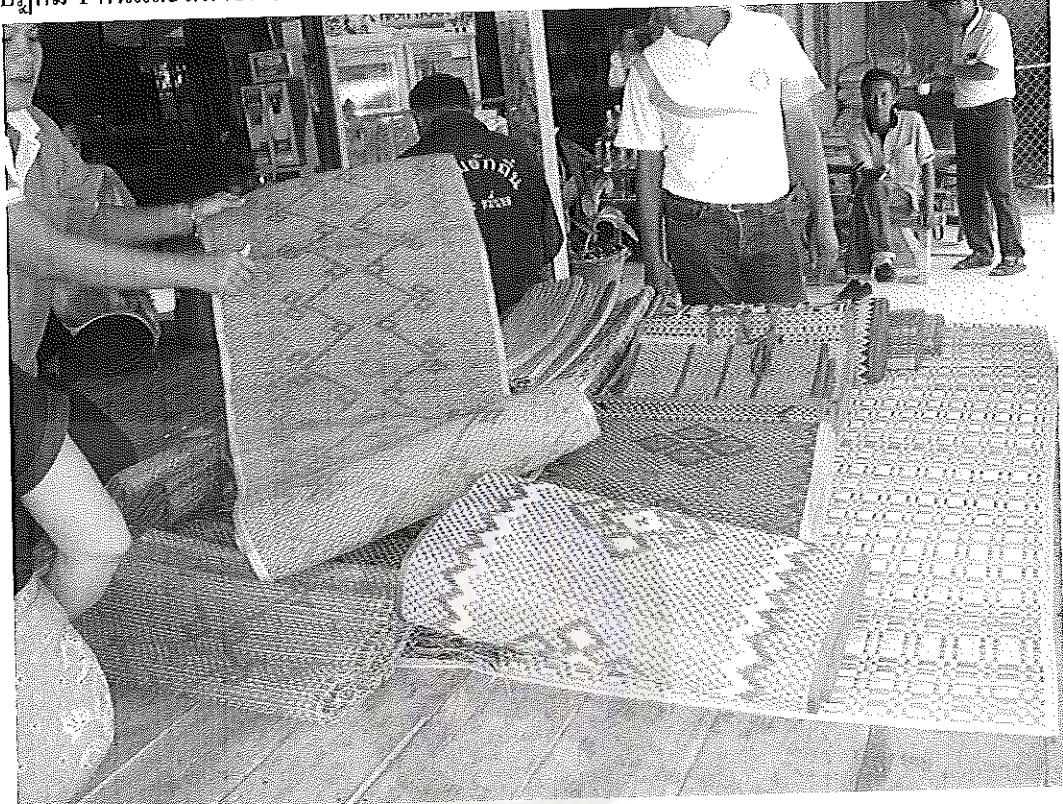
ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2553 ที่ทำการกลุ่มเลขที่ 6 หมู่ที่ 9 ตำบล
กุดป่าดูก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม พลิตภัณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ เสื่อ ทำจากต้นกอก
สามารถกลุ่มนี้จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ประธาน 1 คน รองประธาน 2 คน หรรษณิค 1 คน
เลขานุการ 1 คน และสมาชิก 15 คน

ภาพที่ 6 เสื่อจากต้นกอก

7) กลุ่มทดลอง น. 10

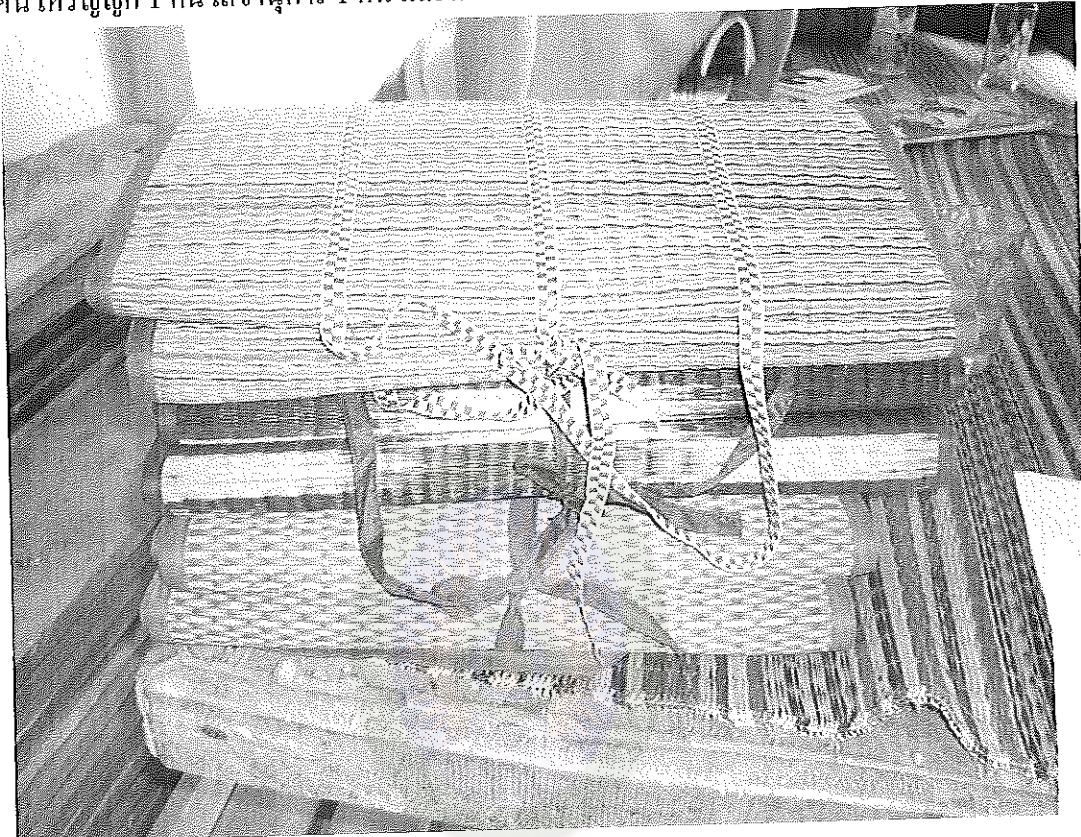
ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2553 ที่ทำการกลุ่มเลขที่ 6 หมู่ที่ 9 ตำบล
กุดปลาดุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม พลิตภัณฑ์สำคัญ ได้แก่ เสือ ทำจากต้นกอก
สามารถกลุ่มนี้จำนวน 10 คน ประกอบด้วย รองประธาน 2 คน เหรัญญิก 1 คน เลขาธุการ 1 คน
ปฏิคม 1 คน และสมาชิก 5 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

8) กลุ่มวิสาหกิจหัตกรรมทอเสื่ออกก ม. 11

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2553 ที่ทำการกลุ่มเลขที่ 102 หมู่ที่ 11
ตำบลลูกป่าดูก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ เสื่อ ทำจากต้นกก
สมาชิกกลุ่มนี้จำนวน 10 คน ประกอบด้วย ประธาน 1 คน รองประธาน 2 คน เจ้าหน้าที่บัญชี 2
คน เหรัญญิก 1 คน เลขาธุการ 1 คน และสมาชิก 5 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ภาพที่ 8 เสื่อจากต้นกก
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

9) กลุ่มทำนุ苟แห่งบรรจุสูง ม.12

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2549 ที่ทำการกลุ่มเลขที่ 75 หมู่ที่ 12 ตำบล
คุดปลาดุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม พลิตภัณฑ์สำคัญ ได้แก่ บันม ดอกออก ก้าวชนบ
ก้าวแยก มันนา เพือกพาน สมาชิกกลุ่มนี้จำนวน 25 คน ประกอบด้วย ประธาน 1 คน
รองประธาน 2 คน เหรัญญิก 1 คน เจ้าหน้าที่บัญชี 1 คน เลขาธุการ 1 คน ฝ่ายส่งเสริม/ตรวจสอบ
คุณภาพ 1 คน และสมาชิก 18 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
ภาคที่ 9 บันมแห่งบรรจุ

10) กลุ่มทบทิ้งกม. 13

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2553 ที่ทำการก่อตั้งเลขที่ 4 หมู่ที่ 13 ตำบลป่าดุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ เสื่อ ทำจากต้นกอก สามารถกล่อม มีจำนวน 12 คน ประกอบด้วย ประธาน 1 คน รองประธาน 2 คน เหรัญญิก 1 คน เจ้าหน้าที่บัญชี 2 คน เลขานุการ 1 คน และสมาชิก 5 คน

ภาพที่ 10 จากจำนวนกลุ่มอาชีพทั้งหมด 10 กลุ่ม สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ๆ ได้แก่ กลุ่มเครื่องใช้และกลุ่มอาหาร

4. บริบทเทศบาลตำบลป่าดุกป่าดุก

4.1 ประวัติความเป็นมา

เทศบาลตำบลป่าดุก ตั้งอยู่ในตำบลป่าดุกป่าดุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม เดิมมีฐานะเป็นสภាន้ำในตำบลบ้านบึง ได้รับการยกฐานะเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบลป่าดุก ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2540 และได้ยกฐานะโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 2552 มีประชากรทั้งหมด 8,266 คน (ข้อมูล ณ มกราคม 2554)

4.2 ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลลูกุคปลาดูก อําเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ตั้งอยู่ทาง ทิศตะวันตกของจังหวัดมหาสารคาม อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 525 กิโลเมตร อยู่ห่างจากจังหวัดมหาสารคาม 75 กิโลเมตร อยู่ห่างจากอําเภอชื่นชม 8 กิโลเมตร

4.3 เนื้อที่

เทศบาลตำบลลูกุคปลาดูก มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 37 ตารางกิโลเมตร (ประมาณ 23,125 ไร่)

4.4 ภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ของเทศบาลตำบลลูกุคปลาดูก เป็นพื้นราบ และมีลำห้วยไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ ลำห้วยสายบาน ลำห้วยอี้เต่า ห้วยโสกคลอง และมีแหล่งน้ำสาธารณะอีกหลายแห่ง ทำให้พื้นที่เหมาะสมกับการเกษตรกรรมและการเลี้ยงสัตว์ บางพื้นที่จะมีน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก

4.5 อาณาเขต

เทศบาลตำบลลูกุคปลาดูก อําเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ติดต่อกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ดังนี้

ทิศเหนือ	เขตติดต่อกับตำบลคำใหญ่	อําเภอหัวเม็ก	จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันออก	เขตติดต่อกับตำบลหัวเม็ก	อําเภอหัวเม็ก	จังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันตก	เขตติดต่อกับตำบลคำแมด	อําเภอชัยสูง	จังหวัดขอนแก่น
ทิศใต้	เขตติดต่อกับตำบลชื่นชม	อําเภอชื่นชม	จังหวัดมหาสารคาม

4.6 ประชากร

เทศบาลตำบลลูกุคปลาดูก มีประชากรทั้งหมด 8,266 คน จำนวนหลังคาเรือน 2,034 หลัง มีความหนาแน่นเฉลี่ย 224 คน/ตารางกิโลเมตร แยกออกเป็นชายหญิง ดังนี้

4.6.1 เป็นชาย 4,088 คน

4.6.2 เป็นหญิง 4,178 คน

(สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง อําเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม. 2554)

4.7 ที่ดิน

ลักษณะการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลลูกุคปลาดูก โดยเป็นพื้นที่ อยู่อาศัยของประชาชน ประมาณ 20 % พื้นที่ทางการเกษตร ประมาณ 75 % และเป็นที่ดินอื่น ๆ เช่นที่สาธารณูปโภค ประมาณ 5 %

4.8 เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลกุดปลาดุก มีหมู่บ้านที่อยู่ในเขตตำบลกุดปลาดุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 15 หมู่บ้าน แยกออกเป็นหมู่บ้านเดิมทั้งหมู่บ้าน จำนวน 15 หมู่บ้าน ได้แก่หมู่ที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14 และหมู่ที่ 15 มีผู้นำฝ่ายปกครอง (ตามรายละเอียดตาราง ที่ 2 จำนวนหมู่บ้านในเขตตำบลกุดปลาดุก) แยกได้ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนหมู่บ้านในเขตตำบลกุดปลาดุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	เนื้อที่ (ไร่)	ระยะห่าง จาก เทศบาล ตำบล (กม.)	ชื่อผู้ใหญ่บ้าน
1	บ้านกุดปลาดุก	2,149	4	นายบุญรอด ขานอัน
2	บ้านศรีนวล	1,000	4	นายบุญเดิค พางเวช
3	บ้านศรีสว่าง	2,645	4	นายภาคภูมิ กองเพชร
4	บ้านหนองแสง	2,575	6	นายประวิทย์ พิณเพ็ง
5	บ้านนาฝาย	1,470	7	นายปัญญา ธรรมชาติ
6	บ้านหนองนาไร่เดียว	1,796	3	นายวิญญู บุญพิลา
7	บ้านดอนสวรรค์	1,561	7	นายคำนา จำปาแดง
8	บ้านโนนทัน	1,394	10	นายสุนทร ทับทิม
9	บ้านคำเกี๊ง	1,377	11	นายบุญศรี แกล้วเก็บคำ
10	บ้านหนองกุงใต้	708	12	นายประเสริฐ คงอาจ
11	บ้านนาอุดม	925	6	นายอุน บรรดิษฐ์
12	บ้านกุดปลาดุกใต้	1,553	6	นายเสรีสุ ชุมภูสว่าง
13	บ้านนาสมบูรณ์	1,475	6	นายสมดี บุนลاد
14	บ้านนาเจริญ	2,064	6	นายบุญมี นากองสี
15	บ้านกุดปลาดุก	433	5	นายสังกรนต์ สมบัติ

ที่มา: เทศบาลตำบลกุดปลาดุก. 2554 : 9

4.9 อาชีพ

4.9.1 การเกษตร ประชารกรในเขตเทศบาลตำบลลูกดปลาดุก มีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 54,608.34 บาท/ปี (ข้อมูล ประจำปี 2554) รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการเกษตรรวมทั้งสิ่งปลูกสร้าง คือประมาณร้อยละ 90 เช่น ทำนา ปลูกพืชไร่ พืชสวน เป็นต้น

- 1) การทำนา ได้แก่ การปลูกข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักและปลูกข้าวเป็นจำนวนมาก มาก พื้นที่ทำนาประมาณ 16,574 ไร่ มีการปลูกไว้รับประทานและขายเป็นส่วนใหญ่
- 2) การปลูกพืชไร่ ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด ถั่วคลิง เป็นการปลูกเพื่อขาย
- 3) การปลูกพืชสวน ได้แก่ พริก ถั่วฝักยาว มะเขือ แตงโม ฯลฯ
- 4) การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เช่น มะลิ ดาวเรือง
- 5) การปลูกพืชไม้ยืนต้น ไม้ผล และสวนปา ได้แก่ มะม่วง มะขาม กัญชากะหล่ำ ฯลฯ มะพร้าว เป็นการปลูกไว้รับประทานในครัวเรือนและขายเป็นบางส่วน

4.9.2. การปศุสัตว์ ส่วนใหญ่จะเดียงเพื่อการบริโภค ประเภทสัตว์ที่นิยมเดียง ในพื้นที่ ได้แก่ สุกร โคเนื้อ กระนือ ไก่ เป็ด และเดียงไนในครัวเรือน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอาชีพต่อแนวทางการส่งเสริมอาชีพ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลลูกดปลาดุก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

บุญมาก ช่างโซก้า (2545 : 75-77) ศึกษาเรื่อง "การดำเนินงานตามนโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์" : กรณีศึกษาผ้าทอพื้นเมืองของจังหวัดในพื้นที่ 5 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง เครื่องข่ายคนพัฒนา "ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ด้านการผลิต กลุ่มอาชีพทอผ้า พื้นเมืองกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการทอผ้าด้วยเดินและมีการฝึกอบรมเพิ่มเติมด้าน ผลิตภัณฑ์และสินค้า มีฤดูเด่นเป็นผ้าทอนีอ้อและเป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้านและชุมชน สินค้าจะมี การควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ด้านการบริหาร มีการประชาคมปรึกษาหารือและระดมความคิดเห็นร่วมกัน มีตลาดจำหน่ายทั้งในชุมชน อำเภอ จังหวัด และต่างจังหวัด มีการวิเคราะห์

ผลิตภัณฑ์และสินค้า การบริหาร การจัดการตลาดร่วมกันและด้านการตลาด คนในท้องถิ่นให้การสนับสนุนและใช้ผ้าห่อพื้นเมืองและมีติดตามระดับตำบล อำเภอ จังหวัดและต่างจังหวัด

ปรีชา อุปะทะ (2549 : 64-68) ศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการฝึกอบรมอาชีพ ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมอาชีพ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจมากความพึงพอใจในการบริหารการฝึกอาชีพของ อบต. พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจมากที่สุด ความพึงพอใจในการฝึกอาชีพ พบว่า ผู้เข้าร่วมรับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจระดับมากผลลัพธ์ของการฝึก พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจระดับมาก

บทบาทของ อบต. กับการส่งเสริมอาชีพ เป็นการขัดหลักสูตรและวิธีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ตลอดจนถึงความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมหรือวิถีชีวิตของคนในชุมชนนอกจากนี้แล้วยังต้องให้ความช่วยเหลือประชาชนหลังจากฝึกด้วยเพื่อจะได้นำความรู้ไปเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวอย่างแท้จริง

สราฐ ดีมาก (2549 : 97 - 99) ศึกษา การพัฒนากลุ่มอาชีพบ้านสะพานหิน หมู่ที่ 9 ตำบลท่าอนวน อำเภอโนนรmach จังหวัดชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงาน มีการดำเนินงานจากภูมิปัญญาดั้งเดิมของคนในชุมชนเริ่มต้นจากการผลิตที่ใช้และพัฒนาเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายสร้างรายได้ให้กับครอบครัวปัจจุบันถูกยกเป็นทั้งอาชีพเสริมและอาชีพหลักของคนในชุมชน

2. ปัญหาในการพัฒนากลุ่มอาชีพบ้านสะพานหิน ในด้านการบริหารงาน พบว่า กลุ่มนี้ไม่มีระเบียบเป็นลายลักษณ์อักษร ขาดการประสาน และการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง ในด้านเงินทุน ขาดเงินทุนในการบริหารจัดการ ในด้านการนัดกรรม คือ ขาดทักษะและการจัดทำแผนการตลาด ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม คือ สมาชิกขาดความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา ปัญหาด้านการเรียนรู้ คือ ขาดการถ่ายทอดประสบการณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ธิรวรรณ ทวีแสง (2550 : 90-94) ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง กรณีศึกษาของทุนชุมชนเมืองเขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการกองทุนเมือง เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ ด้านดำเนินการ ด้านการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน เป็นด้านที่คณะกรรมการกองทุนมีการปฏิบัติงานตามบทบาทอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดเก็บข้อมูล

ด้านการประสานงาน เป็นด้านที่คณะกรรมการกองทุนมีการปฏิบัติงาน ตามบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง

พิพัลย์ พรรณลักษ (2551 : 86) ศึกษาการดำเนินงานตามโครงการพัฒนากลุ่มอาชีพ ในจังหวัดชัยภูมิและนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า มีกลุ่มเพียงส่วนน้อยที่สามารถรวมตัวกันเป็นปีกแห่ง ให้ความมั่นคงแก่สมาชิก ได้ ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มจะไม่ได้ดำเนินกิจกรรมแต่อย่างใด ที่แสดงให้เห็นเป็นการดำเนินงานโดยส่วนรวม มีแต่สมาชิกเพียง 2-3 คน เท่านั้น ที่มีความสนใจและอยากรับรู้ความช่วยเหลือต่างๆ ก็หาทางติดต่อขอคำแนะนำปรึกษาและขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่เป็นการส่วนตัว กลุ่มนี้จึงไม่สามารถที่จะรวมตัวกันเป็นปีกแห่ง ได้ และจะถูกยกตัวไปผลงานการพัฒนากลุ่มอาชีพจะเป็นไปในทางที่ได้ปริมาณของกลุ่มและจำนวนสมาชิกที่ได้รับการฝึกอบรมมากกว่าคุณภาพของการดำเนินงานในรูปกลุ่ม

สมนึก เดชาโพธิ (2551 : 61) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มอาชีพที่ได้รับการส่งเสริมโดยองค์กรบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมการดำเนินงาน/ บริหารงานของกลุ่มอาชีพที่ประสบผลสำเร็จ พบว่า ประเด็นที่กลุ่มอาชีพเห็นว่ามีกิจกรรมประสบความสำเร็จมาก คือ ประเด็นมีการประชุมสมาชิก กลุ่มอาชีพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รองลงมา คือ กิจกรรมกลุ่มอาชีพนี้จะเปลี่ยนรายชื่อสมาชิกกลุ่ม และกรรมการบริหารกลุ่มเก็บไว้ที่ที่ทำการกลุ่มและองค์กรบริหารส่วนตำบล และ กรรมการบริหารของกลุ่มอย่างน้อย 3 คน ได้ร่วมกันเป็นกรรมการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ของกลุ่ม

เอมอร งามอี้ ไพบูล (2551 : 85-88) ศึกษาบทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง ในเขตตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่องบทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการสร้างความเข้มแข็ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง ด้านการสร้างความเข้มแข็งและการพัฒนาของชุมชนและด้านการตอบสนองความต้องการของประชาชน มี ตามลำดับ

เดชา นาคอน (2552 : 55) ศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนากลุ่มอาชีพ: กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลพวน ไฟร อำเภอพวน ไฟร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ข้อมูลเหลี่ยมโดยภาพรวมที่องค์กรบริหารส่วนตำบลพวน ไฟร ให้การสนับสนุนและส่งเสริมในการพัฒนากลุ่มอาชีพ พบว่า มีการให้การสนับสนุนและส่งเสริมร้อยละ 56.3

การสนับสนุนที่มากที่สุด คือ ด้านปัจจัยการผลิต ร้อยละ 69.0 และข้อมูลการสนับสนุนและส่งเสริมเพื่อการพัฒนาภารกิจอาชีพที่น้อยที่สุดคือการสนับสนุนด้านกระบวนการผลิตร้อยละ 39.0

บุญนา ทาโยธี (2552 : 62) ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบล ยังในการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจอาชีพ ตำบลยาง อำเภอรือปือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัตินาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการฝึกอบรมอาชีพ ด้านการสนับสนุนทุน ด้านการส่งเสริมการผลิต และระดับการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการตลาด

ไฟโรมน์ คงกระโทก (2552 : 64-65) ศึกษานบทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบลใน การส่งเสริมภารกิจอาชีพชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง: กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลหนองแก อำเภอศรีบูรณ์เรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัย พบว่า อบต.มีการร่วมกับสมาชิกภารกิจอาชีพ จัดทำแผนพัฒนาอาชีพ โดยเฉพาะในเรื่อง สมาชิกภารกิจอาชีพเข้าร่วมประชุมในการจัดทำ แผนพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 76.7 รองลงมา ได้แก่ กำหนดกิจกรรม/โครงการพัฒนาภารกิจอาชีพอย่าง ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 50.0 และมีการส่งเสริมการพัฒนาภารกิจอาชีพชุมชนอย่างต่อเนื่อง คิดเป็น ร้อยละ 40.0 ส่วนมากคิดว่า ไม่มีปัญหาในการร่วมกับสมาชิกภารกิจอาชีพจัดทำแผนพัฒนาอาชีพ คิด เป็นร้อยละ 66.7

จากผลการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า การส่งเสริมอาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องที่ใน ข้างต้น ซึ่งผู้ศึกษาได้นำมาประกอบการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกภารกิจอาชีพต่อแนวทางการ ส่งเสริมอาชีพ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลลูกปลาดูก อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย ด้านการฝึกอบรมอาชีพ ด้านการสนับสนุนทุน ด้านการส่งเสริมการผลิต ด้านการ ส่งเสริมการตลาด ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY